

NORDTING

INSPIRASJONSMATERIALE

I dette heftet finner dere oppgaver til for- og etterarbeid og ideer til samtaler og diskusjoner.

Undervisningsopplegget har mål fra K06 og kan brukes i flere fag.

Heftet er til inspirasjon, du velger selv fag og tidsbruk. Heftet inneholder også praktisk informasjon og kontaktinformasjon i forbindelse med billettsalg eller andre henvendelser.

PRAKTISK INFORMASJON

Billetter og priser

Billetter til forestillingen fås kjøpt via teatrets markedsavdeling.

Ta kontakt med Hans-Pål Brekkås på tlf. 776 06414 eller e-post hans@ht.tr.no

Pris: 130,- per elev, og 1 lærer gratis per klasse

For datoer og spilletidspunkt, se vår hjemmeside www.ht.tr.no

Tilgjengelighet

Hålogaland Teater har tilrettelagte plasser for rullestolbrukere, og vi har teleslynger til utlån for hørselshemmede.

Vennligst opplys ved bestilling dersom det er behov for rullestolplass. Teleslynge fås i billettluken på teatret.

Varighet ca.2 timer

Spilleperiode : 23.mars- 29.april

Turné: 2.mai -11.mai

OM STYKKET:

Furoren seiler i kjølvannet når Amund Sjølie Sveen og hans kamerater kaller inn til *Nordting* og gir sin analyse av dagens aktuelle temaer.

Dette er både politikk og teater på samme tid, og rammen er folkemøtet. Aktørene går hardt ut mot dem som sitter med makten og pengene. I tidligere versjoner av *Nordting* har tekstforfatter og utøver Amund Sjølie Sveen og hans ensemble skapt både forargelse og skandale med sine skarpe uttalelser. Vi husker reaksjonene på *Nordting* under Festspillene i Nord-Norge i 2014. Avisa Nordlys summerte det slik: «Han skyter med skarpt, med noe av det skarpeste vi kan bli angrepet med; vår egen kultur - og kunst».

Nordting er en blanding av politisk retorikk, musikk, dans – og en stor dose humor. *Nordting* er ferskvare og forestillingene vil endre karakter fra hver gang de spilles. Hver kveld kommer nye aktuelle temaer og musikalske gjester på banen. Vi er like spent som dere når Sjølie & Co skal gi sin analyse av dagens aktuelle temaer på prøvesalen og senere på turné. Og i møtet med publikum vil forestillingen få nytt liv hver kveld. Det handler om møter, ordet og debatten.

KUNSTNERISK TEAM:

Av: Amund Sjølie Sveen

Regi og konsept :Amund
Sjølie Sveen

Medvirkende: Liv Hanne

Haugen, Erik Stifjell

AMUND SJØLIE SVEEN

Artist and percussionist. Born in Vadsø, in the far north of Norway, living in Svartskog outside of Oslo. He has a master in solo percussion from Göteborg College of Music, Sweden and works with a wide range of expressions and medias which common ground mainly is the use of sound, and the investigation of current political issues in the globalized world of market economy.

Les mer om Amund Sjølie Sveen og hans prosjekter <http://www.nordting.no/>

Foto fra forestillingen i Harstad 2014

FØR FORESTILLINGEN

For at elevene skal få best mulig utbytte av teaterbesøket anbefaler vi at dere har lest innledninga om teaterstykket i tillegg til å besøke <http://www.nordting.no/>

Samtal rundt innhold og tematikk.

Tema

Nordting handler om Nord- Norge og landsdelens plass og rolle gjennom historien og i dag.

Tema på forestillingene varierer, og det er ulike åpningstalere fra gang til gang, fra ulike sektorer og politiske retninger. Dette gjør forestillingene spennende og uforutsigbar. Felles for alle forestillingene er at *Nordting* setter søkelys på samfunnskritiske spørsmål omkring aktuelle og lokale saker i nord.

NORDTING- er- i motsetning til Storting- et Ting i nord. NORDTING er en blanding av folkemøte, forestilling og politisk powerpoint-foredrag. NORDTING søker å sette i spill spørsmål omkring olje, kunst og makt i en lokal kontekst. NORDTING søker å flytte makt.

Amund Sjølie Sveen har — i kraft av sin uavhengighet — stilt seg utenfor det etablerte samfunnets vaner, kultur og politikk for å se det fra et annet perspektiv enn oss andre som bor og lever i det hver dag. Lasse Jangås (Nordlys).

Begreper

Storting

Stortinget er Norges nasjonalforsamling. I Grunnlovens § 49 står det at folket utøver den lovgivende makt ved **Stortinget**. De viktigste oppgavene til **Stortinget** er å vedta lover, bestemme statens budsjett og kontrollere regjeringen. **Stortinget** er ifølge maktfordelingsprinsippet den lovgivende og bevilgende makt

Ytring

Ytring, noe som sies eller uttales. I språkvitenskapen brukes 'ytring' som en teknisk term for å beskrive et brukstilfelle av en setning eller sammensetninger av ord og/eller tegn til å uttrykke innhold i kommunikasjon. På engelsk tilsvarende dette ordet *utterance*

Ytringsfrihet

Ytringsfrihet omhandler retten til å ytre seg og til å gi eller motta opplysninger (informasjonsfrihet), uansett hva slags medium man benytter, og uten innblanding fra myndighetene.

Nordområdene

Nordområdene er i norsk politikk en betegnelse på det sirkumpolare Arktis (mellom Nordpolen og polarsirkelen), inkludert Barentsregionen og Barentshavområdet. Norges regjering styrker arbeidet med å hevde norsk suverenitet over de rike fiskeri- og energiresursene, og i nordområdene finner vi de siste store relativt urørte naturområdene i vår del av verden.

Politisk retorikk

Politisk retorikk er i hovedsak klassisk retorikk og brukes i en moderne politisk situasjon. Grunnleggende retorikk - logos, pathos og ethos - alle gjelder for moderne politisk diskusjon, og bestemte retoriske virkemidler er ansatt for å øke effekten. For eksempel gjør politikere ofte bruk av anafor, som er en form for repetisjon der sammenhengende setninger begynner med det samme ordet eller setningen. Politikere bruker også andre teknikker i politisk retorikk, som forvirring, avledning, forening, unnlattelse, og komposisjon. Disse teknikkene benyttes i taler og offentlige uttalelser for å vinne fordel for publikum.

Hva vil Amund med denne teksten? Hva ønsker han å formidle?

Les disse punktene sammen. Stopp opp etter hvert punkt og diskuter hva Amund mener med dette.

- Det fantes en tid da kombinasjonen «Nord-Norge» og «kultur» var synonymt med opprør, klassekamp, og drømmer om ei annen tid (der ingen folk er fattig eller rike).
- På få år har Nord- som det såkalte Nordområdet- gått fra å være et offentlig subsidiert pengesluk til å bli politisk fokusområde og gullkantet investeringsobjekt for multinasjonal finanskapital. Både politikere, investorer og oljeplattformer valfartet nordover. Nå krysses nok en terskel når Barentshavet sør-øst for første gang åpnes for boring.
- I dag framstår Nord som møblert, velartikulert, oljesmurt og fornøyd med tingenes tilstand. Alle piler peker nordover- kanskje bortsett fra antall klamydia- tilfeller. Kan Nord- Norge nå slutte å drømme om bedre tider? Er det bare å lene seg tilbake, nyte sin olje å sette Oluf på sokkel?
- Nei. Nord er fortsatt råvareleverandøren. Nord er fortsatt den ukjente og jomfruelige villmark der alt er lov. Nord er «The Arctic Frontier». Økonomisk og politisk makt er fortsatt på god avstand- i sør. Det er fortsatt noen som eier fisken. Og oljen. Og det er fortsatt noen som er fattige og rike.

ETTER FORESTILLINGEN

Etter forestillingen kan klassen jobbe med en eller flere av disse oppgavene for å oppsummere og bearbeide teateropplevelsen. Her vil du finne varierte oppgaver som treffer mål fra flere trinn. Oppgavene innbyr til refleksjon, diskusjon, tekstskaping og kreativitet.

Samtale om tema, form og innhold

Hva synes du om formen denne forestillingen har? Hvilke virkemidler brukes?

Hva var de dagsaktuelle temaene som ble tatt opp?

Hvilke tanker sitter du igjen med etter forestillingen?

Ble du på noen måte beveget eller provosert? Hvorfor?

Fikk du ny kunnskap om tema i nordområdene? Hva?

Fikk du nytt syn på noen av sakene som ble tatt opp?

Refleksjonsoppgaver

Kunst og ytringsfrihet -HVOR GÅR GRENSEN.

Ytringsfrihet er en menneskerett. Betyr ytringsfrihet at det er lov å si hva som helst, når som helst og hvor som helst? Er det legitimt å begrense ytringsfriheten? Hvor går grensene?

Hva er forskjellen mellom ytring i kunstnerisk form og annen ytring? Kan kunstnerisk ytring møtes på samme måte som andre former for samfunnskritiske ytringer?

Mennesket har til alle tider tøyd grensene for ytringsfrihet. I politikk, kunst og religion utfordres disse grensene hele tiden. Hvordan står det egentlig til med kunstens ytringsfrihet? Kom med eksempler på kunstnerisk ytringsfrihet. (teater,drama, musikk, dans, bilder..)

Er det noen ganger man skal la være å uttrykke seg? Noe som ikke burde være lov? Kom med eksempler på slike begrensninger. Hvorfor tror du de opplever det slik?

Det viser seg at kunstens ytringsfrihet er under sterkt press - og da ikke bare fra politisk og religiøs ekstremisme. En stor del av befolkningen har liten forståelse for kunstnerisk frihet, og

kunstnere mener de har erfart å få sin ytringsfrihet begrenset. Kom med eksempler på slike begrensninger. Hvorfor tror du det er slik?

Hva er politisk retorikk?

Nordting er en blanding av politisk retorikk, musikk, dans – og en stor dose humor.

Retorikk blir ofte definert som læren om overtalelse (se også begrepsavklaring).

Sett dere inn i hva politisk retorikk innebærer og hva det kan være. Lag eksempler som dere dramatiserer og framfører for resten av klassen. Bruk de tre ulike apellformene ethos, logos og pathos.

Etterpå kan dere diskutere kjente retorikere i vesten, og deres typiske kjennetegn?

Tommel opp?

La elevene bruke internett for å sette seg inn i tema *nordområdene*. Hver elev lager to-tre ja/nei spørsmål om nordområdene. Samle spørsmålene og utfør en spørsmålsrunde i klassen. Lærer stiller spørsmålene og elevene svarer ved å vise tommel opp/tommel ned.

Historie

Det første norske storting

Lag et power point- foredrag der du forteller om stortinget i dag, og stortingets historie

Elev/skoleting

La elevene gå sammen i grupper og jobb frem dagsaktuelle saker og spørsmål som skal diskuteres i skoletinget. Kall inn til skoleting der dere tar opp dagens aktuelle tema. I etterkant skal det også skrives et informasjonsskriv hvor resultatet av tinget presenteres lik den dere kan se nedenfor her.

Nedenfor kan dere se hva ungdom i Hammerfest mente om dagsaktuelle politiske spørsmål i 2014.

Ungdommen har talt

Den nordnorske demokratiske arenaen NORDTING har besøkt Hammerfest. Tirsdag 3. november ble det gjennomført NORDTING på Hammerfest videregående skole. NORDTING er et Ting for Nord, og ble første gang arrangert under Festspillene i Nord-Norge i 2014.

I Hammerfest fikk 300 ungdommer en innføring i nordnorsk historie, økonomisk teori, ressurskontroll og maktanalyse. Ordfører Alf E Jakobsen var tilstede og åpnet Tinget. Det ble framført sanger om Hammerfest, Nordlendingen og Goliat.

Siden dette var et NORDTING for ungdom, der de voksne ikke var tilstede, vil vi gjerne få informere befolkningen om hva de unge i Finnmarks petro-hovedstad mener om dagens viktigste politiske spørsmål:

1- Ungdommen i Hammerfest vedtok med klart flertall at Nord-Norge skal løsrives fra nasjonalstaten Norge for å danne en egen uavhengig stat. Ungdom ønsker at kontrollen over oljen og fisken skal beholdes i nord, ikke overtas av multinasjonale selskaper eller politikere i sør.

2- Ungdommen i Hammerfest vedtok med klart flertall at det ikke lenger er nødvendig å gjennomføre valg i Hammerfest. Alf E Jakobsen, som fikk 71,4 prosent av stemmene forrige gang, ble valgt til ordfører på livstid.

3- Ungdommen i Hammerfest mener det vil være helt greit å invitere ENI til å bli hovedsponsor for skolen sin, hvis det ville føre til bedre økonomi for skolen. De mener også at det vil være greit om skolen bytter navn fra Hammerfest videregående skole til Goliat Arktisk Læringsenter.

4- Ungdommen i Hammerfest ønsker ikke å stenge gassanlegget på Melkøya for å gjøre øya om til fornøyelsespark.

5- Ungdommen i Hammerfest støtter kommunens arbeid med å få tilbake kontrollen over fiskekvotene som Kjell Inge Røkke har overtatt. Med klart flertall stemte ungdommen for at den nye Nordnorske staten skal etterlyse Røkke gjennom Interpol og stille han for retten i Hammerfest, tiltalt for kvoteran.

6- Ungdommen i Hammerfest ønsker ikke å modernisere byens kommunevåpen. Selv om isbjørnen er truet av klimaendringer og oljevirksomhet i nord, og symbolet tilhører en forgangen tid der isbjørnene gikk rundt i gatene i Nord-Norge og folk i Hammerfest drev fangst i polare strøk, ønsker ungdommen å beholde isbjørnen som byens symbol.

Skriveoppgaver

Kunst og samfunn

Kunstens rolle er å formidle aktuelle tema. Hålogaland Teater er kjent for å være uredd og engasjert med en visjon om å bevege sitt publikum.

Skriv en sammenhengende tekst hvor du reflekterer over følgende spørsmål. Hvilken samfunnsrolle mener du kunsten og teateret har? Bør teateret være nøytral eller kan de være partisk i en sak?

Skarp tunge

Dette skrev kulturjournalist Lasse Jangås om forestillingen i 2014:

«Han skyter med skarpt, med noe av det skarpeste vi kan bli angrepet med; vår egen kultur - og kunst».

Skriv en kort tekst der du angriper en sak som engasjerer deg. Ha fokus på retorikk og skap engasjement rundt tema.

Rætt og urætt

Gå sammen i grupper og lag ulike rollespill om hvordan vi forvalter ressursene i nord. Ha fokus på hva som er rett og urett for vår kultur og landsdel.

Stikkord: klima/ klimaendring, natur, turist, olje og energi, forurensing, isbreer som smelter, fisk..

Ytringer

Mange ytrer seg ofte digitalt. Hva kan man skrive på sosiale medier?

Skriv en liste over regler for hvordan man kan ytre seg på sosiale media.

Kreative oppgaver

Våpenskjold

NORDTING har designet sitt eget Nord-Norsk våpenskjold med en rein inspirert av løva i stortingets logo. Begge er inspirert av den norske offisielle versjonen av Norges Riksvåpen. Legg merke til forskjellene.

Bruk google og finn et våpenskjold du liker. Endre designet og gi det et personlig preg. La deg inspirere av Nord- Norge. Du skal kunne si noe om valgene dine.

Bruk designprosessen i arbeidet med logoen.

Bruk stemmen din

Musikktekster og ytringsfrihet.

I mange deler av verden sitter personer fengslet for å ha ytret sin mening. Bruk friheten og skriv en poetisk tekst eller en låt der du får ytret din mening. Kan du belyse en sak som kan bidra til på å skape et bedre samfunn?

Dans, bilder og musikk fra nord

Liv Hanne Haugen er danser. Hennes kunstneriske arbeid er originale, preget av sterk indre drive og inspirert av det nordnorske landskapet i et globalt perspektiv. Med utgangspunkt i dans spanner uttrykket hennes seg også over vokal, performance og tekstarbeid.

I kreativ dans kan du uttrykke deg gjennom dansens bevegelsesspråk. Ingen trinnkombinasjoner må innøves.

Bruk stillbilder/tablå som inspirasjonsbilde og overfør det til dansen. Finn passende musikk. Samtal først om bildene og hva dere tenker og ideer dere får når dere ser bildene. Improviser først i par og senere i samspill med hele gruppa.

